

על כנפי יונה

קרב גרון בדרך לכתל המערבי

כתבה: רחל סלייטר אייר: שי צ'רקה

כתיבה : רחל סלייטר

לוח וייעוץ פדגוגי : אסתר חטב, מפקחת ארצית קדם יסודי, חמ"ד

איור : שי צ'ירקה

עריכה לשונית : עומר פדור

ניקוד : הרב ישראל אליצור

עיצוב גרפי : אסתר שלנג

סיפור : הרב אריה שלום ; ילדי הרב : תחיה שפירא, דרורית תמרי, רמי גורן

ייעוץ : מלכה כהן

קראו והעירו : הרב אבי גיסר, יו"ר מועצת החמ"ד ; ד"ר יעל אראלי, ראש החוג לספרות ב"מכללה ירושלים" ומרצה בתוכניות מ.א בתושבע"פ במכללות "אפרתה" ו"אורות ישראל" ; ורד ינאי, מרצה ב"מכללת אורות ישראל" ; אודליה ששון, דוקטורנטית ומרצה לספרות ילדים, מכללת "חמדת הדרום" ; ר' קובי דמבינסקי, חוקר משנת הרב וידיד המשפחה ; דפנה אייזקס, מפקחת מתאמת מחוז דרום ; ציונה בן חמו, מפקחת מתאמת מחוז מנח"י ; דליה סעדון, מפקחת גנ"י מחוז דרום ; אפרת גיבלי, גנת ; מירי לוי, מורה לחינוך מיוחד ; יהודית רוזנברג, ספרנית.

הוצאה לאור : **טרם ידוע**

הפקה : אתי אורלב, בת-שבע סיאני, מינהל החינוך הדתי

אתר מינהל החינוך הדתי : <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/hemed>

הרבנית צפיה גורן
תרפ"ה - תשס"ח 1925-2008

הרב שלמה גורן
תרע"ח - תשנ"ה 1918-1994

**"עלינו לסגל לעצמנו שני ערכי יסוד מסוד קיומנו הנצחי,
העוברים כחוט השני על פני ההיסטוריה היהודית:
אמונה ובטחון"**

הרב שלמה גורן, תשל"א

"הַבִּיטוּ אֶל צוּר חֲצֵבְתָם, וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נִקְרְתָם.

הַבִּיטוּ אֶל אֲבֵרָהֶם אֲבִיכֶם, וְאֶל שָׂרָה תְּחוּלְלֶכֶם."

ישעיהו נא, א-ב

הורים יקרים,

אנו מבקשים ללכת בדרכם של אבותינו, לדבוק במידותיהם, ללמוד מהם ולהידמות להם.

השנה אנו זוכים ללכת לאורם של הרבנית צפיה והרב שלמה גורן זצ"ל, דמויות בעלות אישיות שלמה. הנושאים הרבים בהם עסקו מצביעים - הן על גדולתם האישית, והן על כך שתורתנו הינה תורת חיים מקיפה, הנוגעת לחיים כולם ומכוונת אותם.

דרך סיפורים על אודותיהם מתגלות לפנינו דמויותיהם במלוא הדרם ושיעור קומתם. ברוח זו נבקש להתחקות אחריהם, ותוך כדי כך ללמוד פרקים גדולים מתולדות תקומת מדינת ישראל, דרך עלייתם ארצה, התיישבותם בה, אהבתם לכלל ישראל ודבקותם העצומה בתורה ובלימודה.

בספריית הגן נמצאות אחת עשרה כרטיסיות, ובהן סיפורים קצרים העוסקים בדמותם של הרב והרבנית גורן זצ"ל. סיפורים אלו מפגישים את הילדים עם חיי הרב והרבנית ומעמיקים את ההיכרות עם אישיותם.

תודה גדולה לגננות הנפלאות על יצירת סקרנות ועניין ועל למידה בהרבה "לב לדעת".

יישר כוח לרחל סלייטר ולתמר זקס על הסיפורים היפים, ועל היצירה הייחודית לילדי הגנים.

כמדי שנה, המינהל לחינוך דתי מעניק ספר אישי לכל אחד מילדי הגן. השנה, מעורר בנו הספר על הרב גורן געגועים לירושלים בתפארתה ומאפשר לנו להלך בסמטאותיה יחד עם חיילי צה"ל, להאיץ את הקצב עם הרב הצבאי ולשמוע את קול השופר יחד עם ברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה!".

אנו מאמינים בכוחו של הסיפור, ובעוצמת המפגש עם הדמויות שבו. האיורים הצבעוניים המלווים את הספר, מחייכים אלינו ומזמינים אותנו להיכנס אל שער האריות ולגעת באבני הכותל. כולנו מתרגשים בשנת היובל לאיחודה של ירושלים הבירה. המבוגרים שבינינו מתגעגעים למפגש עם מפקדי צה"ל וחייליו, וביניהם - הרב שלמה גורן זצ"ל, הרב הצבאי דאז.

פרופ' יעקב כץ

נשיא "מכללה ירושלים"

ד"ר אברהם ליפשיץ

ראש מינהל החינוך הדתי

אסתר חטב

מפקחת ארצית קדם יסודי, חמ"ד

הָאָוִיר בְּהָרֵי יְרוּשָׁלַיִם צָלוּל כַּיּוֹן, הַשָּׁמַיִם תְּכוּלִים וּבְהִירִים, וְשֶׁמֶשׁ בֶּקֶר חֲמִימָה
מְלַטֶּפֶת אֶת אַבְנֵי הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי.

”קוּמוּ, עוּרוּ מִתְרַדְּמֵתְכֶם, לֹחֶשֶׁת לָהֶם הַשָּׁמֶשׁ, ”יוֹם גָּדוֹל עוֹמֵד בַּפֶּתַח!”

בֵּין סֻדְקֵי הָאֲבָנִים הַגְּדוֹלוֹת הוֹמוֹת הַיּוֹנִים, ”גּוֹר, גּוֹר, גּוֹר...”

”הַלֵּילָה שׁוּב שָׁמַעְתִּי אֶת הַכֶּתֶל נֹאנָח וּבוֹכָה, ”מְסַפֶּרֶת הַיּוֹנָה הַלְּבָנָה לַחֲבֵרְתָּהּ,
”וְגַם אוֹתָךְ שָׁמַעְתִּי מְנַהֶמֶת בְּעָצָב.”

”כֵּן... כָּבֶר שָׁנִים רַבּוֹת שֶׁהִירָדָנִים שׁוֹלְטִים בְּעִיר הָעֵתִיקָה וְאִישׁ אֵינוֹ יָכוֹל
לְהִתְפַּלֵּל בַּכֶּתֶל, ”מְגַרְגֶּרֶת יֶפֶת הַכֶּנֶף, ”זֶה כֹּה עָצוּב...”

”אֲנִי כָּל כֹּךְ מִתְגַּעְגַּעַת לְקוֹלוֹת הַתִּפְלָה שֶׁהֵינּוּ שׁוֹמְעוֹת בַּכֶּתֶל, ”נֹזְכֶרֶת הַיּוֹנָה
הַלְּבָנָה, ”וְגַם לְתַקִּיעוֹת הַשׁוֹפָר...”

”כָּל כֹּךְ עָצוּב כָּאֵן...” מְנִיעָה יֶפֶת הַכֶּנֶף אֶת צֹאֲרָה כֹּה וְכֹה וּמִבִּיטָה בְּצַפְיָה
אֶל רַחֲבֵת הַכֶּתֶל הָרִיקָה, ”אֵין מִי שֶׁיִּנְשֵׁק אֶת אַבְנֵי הַכֶּתֶל וְאֵין מִי שֶׁיִּטְמִין
בִּינֵיהֶן פְּתָקִים.”

פּוֹנָה יֶפֶת הַכֶּנֶף אָנָּה וְאָנָּה, אֶךְ לֹא מוֹצֵאת מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ.

”הַלֹּאִי, ”הוֹמוֹת הַיּוֹנִים, ”הַלֹּאִי שֶׁמִּישָׁהוּ כָּבֶר יָבוֹא לְהִתְפַּלֵּל...”

בּוֹם. בּוֹם.. בּוֹם...

נִשְׁמָעִים לְפֶתַע קוֹלוֹת נֶפֶץ עֲזִים. אֲבָק מִתְמַר בְּאֵוִיר וְעֶשֶׁן שָׁחַר מִסֵּת לִסֵּל מֵעַל חוֹמַת
הָעִיר הָעֲתִיקָה.

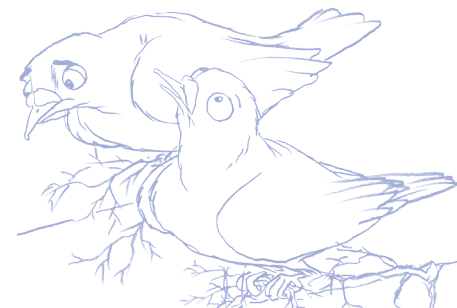
”מָהֶם הַקּוֹלוֹת הָאֵלֶּווּ?” נִחְרָדֶת הַיּוֹנָה הַלְּבָנָה, ”הִבָּה נִגְבִּיָּה עוֹף וְנִרְאָה מָה
מִתְרַחֵשׁ כָּאֵן, בִּירוֹשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ.”

הַיּוֹנִים פּוֹרְשׁוֹת כָּנָף וְעֹפּוֹת גְּבוּהָ אֶל מֵעַל לַמְּגִדָּלִים.

וַיֵּמָּה נִגְלָה לְעֵינֶיהָ?

טְנָקִים כְּבִידִים נוֹסְעִים בַּחֲרִיקַת שִׁשְׁשֻׁאוֹת, חִילֵי צֶה”ל רָצִים בְּמַעְלֵה הָהָר וְקוֹלוֹת
מִלְחָמָה נִשְׁמָעִים מְכָל יַעֲבֹר.

הַיּוֹנִים פּוֹרְחוֹת, מִתְעוֹפְפוֹת וּמִסֵּת חֲרוֹרוֹת בְּאֵוִיר מֵרֹב בְּהִלָּה וְהִתְרַגְּשׁוֹת.

”לאן רצים כלם?” מצביעה היונה הלבנה בכנפיה לעבר החילים החבושים
קסדות פלדה חמות.

”הם רצים אל שער האריות! בואי נצטרף אליהם!” מציעה יפת הכנף.
החילים האמיצים רצים סמוך לחומה. במרכז הכביש רץ חיל מזקן, מחבק ספר
תורה בידו האחת ואוחז בשופר בידו השנייה.

היונים עפות מעליהם בקול משק כנפים.

”מיהו החיל עם הזקן? לאן הוא ממחר?” מנמיכה עוף היונה הלבנה ומתבוננת
בפניו, ”זהו הרב גרן! הרב הראשי של צבא ההגנה לישראל!”

”הוא רץ מהר, ממש כמו אריה!” מתפעלת יפת הכנף.

”כאלו שצמחו לו כנפים...” מוסיפה חברתה בהמית מקור.

"הֶרֶב גֶּרֶן, אֶל תִּרְוֹץ כָּל כֶּף מִהֵר, חֲכֵה לָנוּ!" קוֹרֵא מִפְּקָדִים שֶׁל הַחִילִים בְּקוֹל.

"אֵינִי יָכוֹל לַעֲצֹר עֲכָשׁוּ! שְׁנַיִם רַבּוֹת חֲכִיתִי לָרֹגַע הַזֶּה!" עוֹנֶה הֶרֶב וְתוֹךְ כָּדִי רִיצָה. "אֵינִי יָכוֹל לְחַכּוֹת אֶפְלוּ רֹגַע אֶחָד נוֹסֵף. עָלִי לְהִגִּיעַ רֹאשׁוֹן לַכֶּתֶל!"
אוֹמֵר הֶרֶב וּמִמְשִׁיךְ לָרוֹץ בְּמַעֲלֵה הַכְּבִישׁ.
לִפְתָּע הוּא מֵאֵט אֶת מְרוּצָתוֹ.

לֵלֵא נִיד כֶּנֶף דּוֹאוֹת הַיוֹנִים מַעֲלִיו.

"מָה יִקְרָה עֲכָשׁוּ?

מָה יַעֲשֶׂה הֶרֶב?

הָאֵם כִּשְׁלוֹ רִגְלָיו?

הָאֵם יוֹכֵל לְהִגִּיעַ לַכֶּתֶל מַעֲרָב?"

"כָּתוּב בַּתּוֹרָה, שֶׁבְּזֶמַן מְלַחְמָה יֵשׁ לְתַקֵּעַ בְּשׁוֹפְרוֹת כָּדִי לְחַזֵּק אֶת לֵב הָעָם..."
מִמְלִמֵּל הֶרֶב לַעֲצֹמוֹ.

הוּא מְקַרֵּב אֶת הַשּׁוֹפָר לִפְיוֹ, אוֹחִז בּוֹ בְּחֶרֶדֶת קֹדֶשׁ וְתוֹקֵעַ בּוֹ תִּקְיעָה רַמָּה.
קוֹל הַשּׁוֹפָר חֲזָק, מְרִטִיט אֶת לִבְבוֹת הַחִילִים וּמְמַלֵּא אוֹתָם בְּבִטְחוֹן.
הֶרֶב מוֹסִיף לָרוֹץ וְלַתַּקֵּעַ בְּשׁוֹפָר לֵלֵא הָרֶף.

בְּכִנְיָסָה לְשַׁעַר הָאֲרֵיזוֹת עוֹצֵר הָרֵב. טֶנֶק גָּדוֹל עוֹמֵד בְּשַׁעַר וְחוֹסֵם אֶת הַדֶּרֶךְ.

לֹא נִיד כָּנָף דּוֹאוֹת הַיּוֹנִים מֵעָלָיו:

”מָה יִקְרָה עִכְשָׁו?

מָה יַעֲשֶׂה הָרֵב?

לֵאן יִשִּׁים פְּעָמָיו?

הֵאֵם לְאַחֹר יִפְנֶה, אוֹ לְכַתֵּל מַעֲרֵב?”

הָרֵב נוֹשֵׂא עֵינָיו לַשָּׁמַיִם. מֵעַל הַשַּׁעַר נִבְטִים אֵלָיו הָאֲרֵיזוֹת הַחֲקוֹקִים בְּאֶבֶן.

”...הֵיוּ גְבוּר כְּאֲרִי!” הוּא קוֹרֵא בְּקוֹל.

בְּזִרְיוֹת הוּא מְטַפֵּס עַל הַטֶּנֶק, עוֹלָה עַל הַצָּרִיחַ וְקוֹפֵץ אֶל תוֹךְ הַסְּמִטָּה.

”בְּשֵׁם ה' תַּעֲשׂוּ וְתִצְלִיחוּ!” הוּא חוֹזֵר וְקוֹרֵא בְּקוֹלוֹ הָעֵז לַחֲיָלִים הָאֲמִיצִים,

”בְּשֵׁם ה' נִשְׁחַרֵּר אֶת יְרוּשָׁלַיִם!”

בְּתוֹךְ הַסְּמִטָּה הַצָּרָה שֶׁל הָעִיר הָעֲתִיקָה רָץ הָרֵב גֶּרֶן וְהַיּוֹנִים עָפוֹת מֵעָלָיו בְּמִשְׁק

כְּנָפֵיהֶם עֵז.

בְּקֶצֶה הַסְּמִטָּה שׁוּב מֵאֵט הָרַב אֶת צִעְדֵּיו. הַחִילִים מִתְחִילִים אַף הֵם לִפְסֹעַ אֵט אֵט.

”לָאֵן נִפְּנָה עֲכָשׁוּ?”

בְּצֵד הַסְּמִטָּה מִתְגַּלָּה רַחֲבַת אָבֶן גְּדוֹלָה. הֵם מִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ בְּשִׁתִּיקָה בֵּין עֲצֵי זֵית עֲתִיקִים. רַק קוֹל צִעְדֵי רַגְלֵיהֶם נִשְׁמָע עַל אַבְנֵי הַמְּרֻצָּפֶת.

”לָאֵן הִגְעֵנוּ?” שׁוֹאֵלֶת יֶפֶת הַכֶּנָּף.

”שִׁשְׁשָׁ...” לוֹחֶשֶׁת הַיּוֹנָה הַלְּבָנָה, ”זֶהוּ מְקוֹם הַמְּקֻדָּשׁ.”

”הַר הַבַּיִת בִּידֵינוּ!” נִשְׁמָע קוֹלוֹ שֶׁל הַמַּפְקֵד מוֹטָה גּוֹר בְּמִכְשִׁיר הַקֶּשֶׁר,

”אֲנִי חוֹזֵר: הַר הַבַּיִת בִּידֵינוּ!”

הַחִילִים הַלֹּחֲמִים עֹמְדִים בְּדַמָּה וּמִבֶּטֶם חוֹלִים. רוּחַ חֲרִישִׁית מְנַשֶּׁבֶת עַל פְּנֵיהֶם
הַמִּיזְעִים. שְׁחוֹק מְמִילָא אֶת פִּיהֶם.

”יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל זָהָב...” * מִתְחִיל אֶחָד הַחִילִים לְשִׁיר חֲרִישִׁית וּמַעֲיִנּוּ זֹלְגוֹת
דְּמָעוֹת.

חֵישׁ קָל מְצֻטְרָפִים אֵלָיו כָּל הַחִילִים בְּשִׁירָה אֲדִירָה.

הָרֵב גֶּרֶן עֹמֵד נִרְגָּשׁ וּמֵאֲזִין לְמַלּוֹת הַשִּׁיר.

”סוֹף סוֹף הִגַּעְתִּי אֶל הַמָּקוֹם אֵלָיו הַשְׁתַּוְקָתִי לְהִגִּיעַ כָּל חַיִּי...” אֹמֵר הָרֵב
וּמוֹחָה דְּמָעָה.

* סרקו את הברקוד לשמיעת השיר

”כְּשֶׁהֵייתִי יֶלֶד צָעִיר הִתְפַּלֵּלְתִּי עִם אָבָא בַּכֶּתֶל, ”נִזְכֹּר הָרֵב, ”אֲנִי כָּל כָּךְ רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל
שָׁם שׁוּב...”

”אֵיךְ מַגִּיעִים לַכֶּתֶל?” שׁוֹאֵל הָרֵב אֶת הָעוֹמְדִים סְבִיבוֹ וּמְבִיט לְכוּוֹן מִעֶרֶב.

”אֵיךְ אִמְצָא אֶת הַדֶּרֶךְ לָשֶׁם? אֵיךְ אֶגִּיעַ לַכֶּתֶל?”

לֵלֵא נִיד כָּנָף דּוֹאוֹת הַיוֹנִים מֵעָלָיו:

”מָה יִקְרָה עִכְשָׁו?”

מָה יַעֲשֶׂה הָרֵב?

לָאֵן יִשִּׁים פְּעָמָיו?

הָאֵם יִמְצָא אֶת הַדֶּרֶךְ לַכֶּתֶל הַמִּעֶרֶב?”

הָרַב גָּרַן שׁוֹמֵעַ אֶת הַמִּית הַיּוֹנִים.

”מִי יִתְּנֵנִי נָא - אָעוֹף כְּמוֹ יוֹנָה, וְאַשֶּׁק אֶת אַבְנֵי הַכֶּתֶל...” קוֹרָא הָרַב בְּגַעְגּוּעִים.
הַיּוֹנִים עָפוֹת לְאֶטָן מַעַל הַמַּדְרָגוֹת וְזִנְבָן פָּרוּשׁ כְּמִנִּיפָה. גַּם הָרַב יוֹרֵד בַּמַּדְרָגוֹת
הַצָּרוֹת, וְאֵתוֹ הַחִילִים הַנֶּרְגָּשִׁים.
אֵךְ מָה זֶה? מָה עוֹמֵד בַּדֶּרֶךְ?

שֶׁעַר יֶרֶק, נָעוּל בַּשֶּׁשֶּׁשֶּׁת בְּרֹזֶל כְּבִדָּה, חוֹסֵם אֶת הַדֶּרֶךְ!

לֵלֵא נִיד כֶּנֶף דּוֹאוֹת הַיּוֹנִים מֵעָלָיו:

”מָה יִקְרָה עִכְשָׁו?

מָה יַעֲשֶׂה הָרַב?

לֵאן יִשִּׁים פְּעָמָיו?

הָאֵם יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְכֶתֶל הַמַּעֲרָב?”

הָרַב מִתְקַרֵּב לַשַּׁעַר הַנָּעוּל.

”נִתְגַּבֵּר כָּלֵנוּ כְּאֲרִיּוֹת!” הוּא אוֹמֵר לַחֲיָלִים, ”בְּיַחַד נִצְלִיחַ לִפְתּוֹחַ אֶת הַשַּׁעַר!”

דוֹחֲפִים כָּלֵם אֶת הַשַּׁעַר... וְהַשַּׁעַר לֹא נָע.

מְנִסִּים הֵם בְּכָל הַכַּח... וְהַשַּׁעַר לֹא זָע.

דוֹחֲפִים וְדוֹחֲפִים, מִתְאַמְצִים וּמְשִׁתְּדָלִים, מִתְגַּבְּרִים כְּאֲרִיּוֹת...

וְ... הַשַּׁעַר הַנָּעוּל נִפְתַּח לְרוּחָהּ!

הָרַב יוֹרֵד בְּמַהֲרָא בַּמַּדְרָגוֹת הַמְּפִתָּלוֹת אֶל הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי. אֵתוֹ יַחַד רָצִים הַחֲיָלִים

הַגְּבוּרִים וּמַגִּיעִים אֶל רַחֲבַת הַכֶּתֶל!

הַחִילִים נִצְמָדִים לַכֶּתֶל. יָדִיהֶם מְלֻטָּפוֹת אֶת הָאֲבָנִים הָעֲתִיקוֹת וְשִׁפְתוֹתֵיהֶם לוֹחֲשׁוֹת
תַּפְלַת הַוִּדְיָה לָהּ. נוֹשְׂאִים הַחִילִים אֶת עֵינֵיהֶם הַדּוֹמְעוֹת כָּלִפִּי מַעֲלָה. שָׁם, בְּמֵרוֹמֵי
הַכֶּתֶל, מִתְנַוֵּץ דָּגֵל יִשְׂרָאֵל בְּצַבְעֵי כָחֹל-לָבָן וְסָבִיבוֹ מִתְעוֹפְפוֹת שְׁתֵּי יוֹנִים נִרְגָּשׁוֹת.
הָרֵב שְׁלֹמֹה גָרֵן תּוֹקֵעַ בְּשׁוֹפָר תִּקְיָעָה רָמָה וּמְבַרֵּךְ בְּהַתְרַגְּשׁוֹת וּבְשִׁמְחָה רַבָּה:
”בָּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחֵינּוּ, וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה!”

הַחִילִים עוֹנִים: ”אָמֵן!” בְּגֵרוֹן נָחֵר.

מִתְקַבְּצִים כָּלֵם סָבִיב הָרֵב וְעוֹמְדִים דָּם.

”כָּל עוֹד בִּלְבָב פְּנִימָה...” שָׁרִים כָּלֵם יַחַד בְּתִקְוָה.

הַשִּׁמְחָה כֹּה רַבָּה. נוֹשְׂאִים הַחִילִים אֶת הָרֵב עַל כַּתְּפֵיהֶם וְרוֹקְדִים בְּמַעְגָּלִים.

”סוף סוף שָׁבָה הַיּוֹנָה אֶל בֵּיתָהּ וּמוֹצֵאת מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ...” אוֹמֶרֶת הַיּוֹנָה הַלְבָנָה
וּמִתְכַנְסֶת אֶל סֵדֶק בֵּין הָאֲבָנִים הַחֲמִימוֹת.
”עֲכָשׂוּ גַם יְכוּלִים לָנוּחַ הַחֲיָלִים, יִגִּיעֵי הַכַּחַ, ” מַצְטָרֶפֶת אֵלֶיהָ יַפֵּת הַכֶּנֶף,
”הִנֵּה שָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם...”

הצעות לקריאה משפחתית

הורים יקרים,

מתוך רצון להנחיל לילדים בתמונות המנציחות את הרגעים המכוננים של מלחמת ששת הימים, נראה הרב גורן, הרב הראשי לצה"ל, רץ עם הצנחנים, בידו האחת הוא מחבק ספר תורה ובשנייה אווז בשופר. ההכרזה: "הר הבית בידינו!" של המפקד מוטה גור, לצד התפילה המרגשת ותקיעת השופר של הרב בכותל, ממשיכים להפעים את הלבבות ולהדהד בסיפורה של האומה.

הסיפור "על כנפי יונה - הרב גורן בדרך לכותל המערבי" מתאר את שחרור הכותל, תוך התמקדות בדמותו הייחודית ורבת ההשפעה של הרב גורן. מאמציו להיות בין ראשוני הלוחמים היו בהשראתה של תורת ישראל. הרב סבר, שבזמן מלחמה, על הרב הראשי של צה"ל להוות דמות רוחנית מובילה, הניצבת בראש המחנה, בתהליך התקומה והגאולה של העם.

אחר קריאת הסיפור, אפשר להישאר בחוויה הטבעית והפשוטה של הקריאה, ולאפשר לילד ל"עבד" את הסיפור בראשו. יחד עם זאת, ההורה יכול ליזום שיחה עם הילד על הסיפור ועל הנושאים הקשורים אליו.

האיורים, שאייר שי צ'רקה, מוסיפים נופך מיוחד לסיפור, וכדאי מאוד להפנות את תשומת לבו של הילד אליהם. ניתן לעקוב עמו אחר הבעות הפנים האנושיות של היונים ותנועות התעופה המגוונות שלהן. כמו כן, כדאי לשים לב לכך, שאף האריות החקוקים באבן הם דינמיים ומשתנים בהתאם לסיפור.

לסיפור זה מתווספות אחת עשרה כרטיסיות סיפור, הניתנות להשאלה מספריית הגן. הסיפורים הקצרים שבכרטיסיות מאירים דמויות נשיות, כמו דמותה האצילה של הרבנית צפיה גורן, ומדגישים צדדים נוספים באישיותו של הרב.

"הלך וקראת באזני ירושלים..." (ירמיה ב, ב)

שנת ה'תשע"ז היא שנת ה-50 לאיחוד ירושלים. על כן, מתוך שלל הסיפורים המרתקים על הרב והרבנית גורן, נבחר דווקא הסיפור "על כנפי יונה - הרב גורן בדרך לכותל המערבי".

יופייה של ירושלים צובע את הסיפור בגווניו של הוד, ומאיר באור זהוב את אבני הכותל העתיקות, את הסמטאות המתפתלות ואת רחבת הר הבית. כדי לחשוף בפני הילד את יופייה של העיר, אפשר לעיין עמו באלבומי תמונות ובסרטונים. ניתן גם לטייל עם הילדים בירושלים עיר הקודש, לנשום אוויר פסגות ולפסוע בעקבות הלוחמים.

לצפייה בסרטון הידוע על שחרור הכותל סרקו את הברקוד

"ירושלים של זהב..."

מילות השיר, שנכתבו כעין נבואה, על ידי המשוררת נעמי שמר, זמן קצר לפני שחרור הכותל, מהדהדות בין שורות הספר. כאשר שרו הצנחנים את השיר בהר הבית, שמע אותו הרב לראשונה ועמד נפעם. בסיפור שזורים גם אזכורים לסיפור המבול, למדרשים שונים, לפיוטים וכמובן לשירים ישראלים. נסו לזהות אזכורים אלו! במהלך קריאת העמוד בו נזכר השיר, ניתן לשמוע אותו עם הילדים על ידי סריקת הברקוד המופיע בעמוד.

"החינוך מתחיל עם סיפורים, רק עם סיפורים" (הרב שלמה קרליבך)

הרב שלמה קרליבך הגדיר בפשטות את הקשר בין הסיפור לחינוך. קריאה סיפור בצוותא עם ההורים, מעשירה את עולמם הפנימי של הילדים. הקריאה המשותפת, המלווה בחיבוק וחיוך, יוצרת חוויה נעימה ומהנה. אפשר גם להפוך את קריאת הסיפור למעין "הצגה" קטנה, כך הקריאה תהיה מהנה ומעניינת יותר עבור הילדים.

"פִּנְפִי יוֹנָה וְאוֹר שְׂכִינָה, אֵלֵי חַי גּוֹאֲלֵי..." (מתוך הפיוט "כנפי יונה" שכתב יצחק אבי חצירה)

ליונים תפקיד חשוב בסיפור. הגבהת העוף שלהן מעניקה לסיפור רובד רוחני יותר. סמליות היונה היא רבת פנים, ניתן לראות בה ייצוג של כנסת ישראל. עבור כולנו היא סמל השלום. ניתן לומר, שתכונת היונה לשוב אל ביתה, מזכירה את עם ישראל הכוסף לשוב למקורו. מקום נרחב יש ליונה במדרשי חז"ל ובפיוטים של העדות השונות.

בסמל העיר ירושלים משולבת דמות אריה רבת הוד. גם בסיפור שלפנינו מייצג האריה את גבורת הלוחמים לשחרור העיר.

הראי"ה קוק היטיב לכרוך יחדיו את כל הסמלים הללו: "נרעשים ונרעדים הננו עומדים ומקשיבים את קול היונה המנהמת מחרבות ירושלים, שהולך ומתגבר במרירות נהימתה עד מרומי ההרעשה של שאגת הכפירים, כקול שופר גדול..." (מאמרי ראי"ה ב', עמ' 329).

לשמיעת הפיוט סרקו את הברקוד

יהי רצון שהסיפורים יטפחו בקרב הילדים את הזהות הייחודית לעם ישראל, ויאהיבו עליהם את התורה, את ארץ ישראל כולה, ובראשה - ירושלים.

רחל סלייטר

כותבת תכניות לגני הילדים בחמ"ד

